

2006-os Bugaci Lelkigyakorlatos Tábor (15-ik)

Misszió, evangelizáció

Misszió, evangelizálás – Dr. Finta József előadása

A misszió társadalmi közege, lehetőségei – Dr. Finta József előadása

„Jaj nekem, ha nem hirdetem az evangéliumot!” – Dr. Finta József előadása

Élő és vonzó keresztény közösség – Dr. Finta József előadása

Misszió, evangelizálás

1. Megváltozott helyzet a szekularizált világban.

- *Seculare*: valamit elválasztani, elszakítani. Eltávolodás a keresztény hittől, az egyháztól, az evangéliumi értékrendtől és életformától, az intézményektől.
- A felvilágosodás korától tartó folyamat: határozott elfordulás a történelemtől, a hagyomány elvetése az ésszel, a ratióval szemben. Veszélyes azonban, ha “csak a ratio nyesőollója dolgozik”. Ez mára kitermelte az ellenpólust.
- Hatalmas, sokszor túlzó keresése az érzelmeknek, a személyességnek, nyitottság a természetfeletti felé - kellő tudás és józanság nélkül. Fertőzőség. Megcsömörlés a materializmustól, igény a spiritualitásra.
- Mindezt azonban megfertőzi a konzumizmus és a jóléti társadalom.
- Túlzott pluralizmus, erkölcsi relativizmus, talajtalanság. A közösségek szétesése és az ember belső szétesettsége, önmagától való elidegenedése.
- Az egyház visszaszorul, kisebb lesz, nem léphet fel “hatalommal és erővel”, mindinkább önkéntes közösséggé lesz. Azonban belső életereje növekedhet és egyre termékenyebb lehet. “Pasztorális pálfordulásra van szükség.”

2. A misszió, az evangelizáció szükségessége.

- A misszió az egyház alapküldetése. Jézustól kapott, kikerülhetetlen feladat.
- A missziós öntudat kialakítása létfeltétele közösségeink továbbélésének. “Aki meg akarja menteni életét, elveszíti azt, aki értem elveszíti, megmenti azt.”
- A hit továbbadása segíti annak megmaradását és erősödését bennem: hiszen a misszó forrása az öröm és a remény, ami nem evilági: szeretett vagyok, megváltott vagyok, szabad vagyok.
- Felelősek vagyunk a másik ember, valamint a társadalom földi életéért és üdvösségéért. Az embernek és az emberi világnak szüksége van Krisztusra.

3. A misszió eszközei: főként a misszionáló keresztény ember és közösség.

- Az egyház jövőjét azok építik, akik hitük mély gyökereiből táplálkoznak. A személyes megtérés fontossága, felkészülés a tanúságtételre. “Szent tanúk!”
- A pusztán intézményesült, vagy pusztán “sárdagasztó” egyháznak nincs jövője. A személyesség, közvetlenség megvalósításában élen járó vallási közösségek érhetnek el eredményt az evangelizáció tekintetében.
- Először fel kell készülnie mind a keresztény egyénnek, mind a közösségnek. Nyitottabb egyházkép, a világ kellő ismerete, inkulturáció, őszinte párbeszéd. Kérdéseinkre, állításainkra lesznek válaszok. Főként pedig sok-sok áldozat, elköteleződés, hogy mind többekhez személyesen juttassuk el az evangéliumot.
- Fontosak az intézmények, de legyenek hitelesek, s még így is kevésnek bizonyulnak. Lehetnek azonban a belső mag! “Hólabda-effektus”. Ki kell lépni a világba, az emberek közé: programokkal, de személyes közeledéssel is.
- A misszionáló közösség vonzó, érdekes közösség, nyitott, megtért, életszentségre törekvő emberek közössége. Isten irgalmát, szeretetét képviselni.
- Ami változatlan: az embert az teszi boldoggá, ha szeretve van és szeretni tud. Vágyik a szabadságra, ugyanakkor az elköteleződésre. Krisztus az egyetlen Megváltó, így ha elérkezik az idő, bátor meghívás szükséges a megtérésre!

A misszió társadalmi közege, szükségessége és lehetőségei

1. Őszinte szembenézés a társadalom és az egyház mai helyzetével:

- Kettősség mutatkozik meg a mai helyzetben. Egyrészt a hit jövője – látva a negatív jeleket - aggasztó lehet számunkra, másrészt megfigyelhetünk olyan új fejlődési folyamatokat, amelyek nagyobb reményre ösztönöznek, mert várakozás nyilvánul meg bennük a hit üzenete iránt.
- Aggasztó jelek, nehéz helyzet: az egyházi „háló” szétszakadása, a „keresztény emlékezet” elvesztése, a hit megtapasztalásából fakadó cselekvés meggyöngyülése (vallásgyakorlás, erkölcsös élet).
- A szekularizált világban egyre nagyobb méreteket ölt az eltávolodás a keresztény hittől, az egyháztól, az evangéliumi értékrendtől és a hagyományos intézményektől. Elfordulás a történelemtől, a hagyomány elvetése az ésszel, a ratióval szemben.
- Csökken a vallásgyakorlás, a szentségek vétele, a papi és szerzetesi hivatások száma, visszaesik az elkötelezettség gyakorlása, halogatják a végleges döntéseket (házasság), a gyermeklétszám fogyatkozása. A hittanos gyermekek száma drámaian fogy, a hit átadásának begyakorlott módjai hatástalannak tűnnek.
- „Európa reményvesztett földrésznek látszik.” (Ecclesia in Europa – II. János Pál). A jövőtől való félelem, az élet szétesése, a az individualizmus, a magányérzet és megosztások, anyagiasság és „kétségbeesett fogyasztás” jellemzik.
- Keresztény gyökerű kulturális adottságok jelen vannak ugyan, de ezek a hittől függetlenül mindinkább halványulnak: erős behatolás más kultúrák részéről.
- „Építsük fel az ember városát Isten nélkül, sőt Isten ellenére. Ez az emberi együttlét kudarcát eredményezi.” Isten és Krisztus nélküli antropológia. Úgy élni, mintha Isten nem létezne. Nincsenek örök, ember fölötti értékek – a pluralizmus helytelen értelmezéséhez, erkölcsi és jogi relativizmushoz vezet.
- A keresztény hitet egyre nehezebben lehet megélni. A mi egyházi közösségeinket is sokszor a gyöngeség, fáradtság, ellentmondások jellemzik. Az egyházi „személyzet” nehezen újul meg. Megjelenik a keresztény hit elvilágiasodott értelmezése, homályos és elkötelezettség nélküli vallásos érzés hit helyett (pl. az ima a kikapcsolódás egyik formája csupán stb.). Én vagyok a lényeg, nem Isten. Fogyasztói mentalitás a vallásban is. “Hívó vagyok – a magam módján!”
- Az egyház kisebbségbe szorult. Nem léphet fel hatalommal és erővel. A hit továbbadása nem automatikusan történik, a katolikus vallás ma már nem társadalmi funkció, az egyházat pedig egyre kevésbé lehet a társadalom egyszerű szolgáltatójaként kezelni. (“A hit hirdetése a mai társadalomban” 103-104. o.)

2. Pozitívumok, a remény jelei ezekben a társadalmi folyamatokban:

- Senki nem élhet a jövő távlatai nélkül, még kevésbé az egyház. Noha első látásra a negatív jelenségek ragadják meg figyelmünket, nem ragadhatunk le ezeken. Mélyebbre tekintve az egyházat olyan „hatalmas laboratóriumnak láthatjuk, amelyben sokféle keresés folyik, előre nem látható, mégis gyakran igen ígéretes eredményekkel.”
- A remény jelei: az egyház szabadságának visszanyerése Kelet-Európában, a népek közössége, nyíltság, egységre, megbékélésre törekvés. A szentek, hitvallók, vértanúk sokasága, a plébániák, egyházi közösségek megújulása, újfajta, alkalmasabb intézmények születése sokfelé, a világiak egyre jelentősebb képzése és szerepvállalása az egyházban, ökumenikus mozgalom, stb.

- Veszélyes, ha csak a „ratio nyeseóllója dolgozik“. Ez mára kitermelte az ellenpólust. Korunk túllépett a pozitivistá szellemén, mely a tudományos értelem mindanhatóságába vetett hitet vallotta. Az értelem ma hajlik arra, hogy felismerje és elfogadja korlátait. Szükség van a bölcsességre, amely kiegyenlíti az ember alkotásainak pusztán mennyiségi terjeszkedését. Megjelenik egy hatalmas, sokszor túlzókeresése az érzelmeknek, a személyességnek.
- Megcsömörlés a materializmustól, igény a spiritualításra. Nyitottság a természetfölötti felé, bár sokszor kellő tudás és józanság nélkül. (Asztrológia, ezoterizmus stb. “A kereszténységnek ma nem annyira az értelem állításaival, hanem ennek a modern pogányságnak az irracionális csábításaival szemben kell igazolnia önmagát.”)
- Az individualizmus átalakulása: a hódító, harcos, a szabályok áthágásában megmutatkozó individualizmust narcisztikus individualizmus váltotta fel. Ezt inkább az érzelmi önmegevalósítás keresése jellemzi, az az önkeresés, amely már inkább védekezési reakció a fenyegető külső világgal szemben. “A harcos, élvhajász individualizmus egyre inkább a múlté: a mai individualizmust főleg a nyugtalanság jellemzi, amelyet furcsa módon a közösségnek és az erkölcsi felelősség valós értelmének keresése kísér.”
- A pluralizmus elfogadásával együttjár a párbeszéd, az állandó kommunikáció keresése, ami a kölcsönös tiszteleten és a szabadság elfogadásán alapul. Ez ad lehetőséget arra, hogy a hit üzenetét valóban személyessé tegyük a másik ember életében, jól átgondolt belső meggyőződés – pusztán külső hagyomány helyett.
- A szabadság érvényesítése az egyházzal kapcsolatban, sőt a hit és erkölcsiség tanainak elfogadásában, megélésében együtt jár a nagyobb felelősség felismerésével és lassan-lassan elfogadásával is.
- A katekumenek egyre nagyobb számban történő megjelenése, a kereső, valamire váró ember. Sokan vannak, akik várnak valamit az egyháztól és várákozásukat ki is tudják fejezni. Ezeket a várákozásokat nekünk kell rádöbbenünk arra, hogy mire is várnak: az evangéliumra, mint életadó forrásra.

3. Hogyan viszonyuljon az egyház ezekhez a társadalmi folyamatokhoz?

- A jelen kor nehézségei nem a mi kudarcunk eredményei – vagy csak nagyon részben. Hamis a túlzott önvád! A csüggedés kísértéseivel szemben habozás nélkül el kell fogadnunk, hogy mint katolikusok, abban a kulturális és intézményes keretben élünk, amelyet az individualizmus előretörése és az evilágiság alapelve jellemez.
- A mai idők sem kedvezőtlenebbek az evangélium hirdetésére, mint a régmúlt korszakok. Kritikus helyzetünk arra késztet minket, hogy visszatérjünk hitünk forrásához, elszántabb tanítványai és tanúi legyünk Krisztusnak.
- A hitet nem lehet kulturális, szociális vagy politikai célokra felhasználható vallási hagyományá lealacsonyítani.
- Az egyház és az állam közötti kapcsolat, akár jó, akár rossz, ma már kevésbé jelentős, mint az egyház jelenléte a társadalom egészében.
- Nem törődhetünk bele hitünk teljes mértékű “privatozációjába”, magánüggé degradálásába. Elutasítjuk a peremre szorulás valamennyi formáját. Azonban reálisan el kell fogadnunk, hogy az egyház nem fedi le az egész társadalmat, nem álmódózkodhatunk kiváltságos pozícióról. Ezért radikálisabban fel kell ismernünk és meg kell fogalmoznunk, hol és miben gyökerezik katolikus önazonosságunk. Nem vagyunk uralkodó pozícióban, mégis missziós, mindenki felé nyitott egyháznak kell lennünk.
- El kell jutnunk az örökségtől a hirdetésig. Ma valójában főleg a hit hirdetése, továbbadása került veszélybe, illetve annak módszerei. Már nem elégedhetünk meg holmi örökséggel, annak passzív átvételével, bármilyen gazdag is legyen az. Újszerűként kell érzékelnünk és

befogadnunk az evangéliumot, és ilyenként kell hirdetnünk. Parancsolóvá vált a személyes elsajátítás igénye. Maguknak az örökösöknek is végig kell járniuk a személyes megtérés útját.

- Az egyház közösségei nemcsak az emberek önzetlen, nyitott befogadására, hanem aktív éberségre, figyelemre is. Észre kell vennie Isten váratlan lépéseinek jeleit, a másik ember valós élethelyzeteit és azokat a lehetőségeket, ahol és amikor az evangélium beépíthető az életükbe. Nem valami újat akarunk felmutatni, hanem felismerni és értékelni azokat az új körülményeket, amelyek között élünk és azokat az új módszereket, amelyek lehetővé teszik a hit hirdetését ezen köztülmények között.

- Az egyház az ellentmondás jelévé is válhat, hiszen küzdenie kell az evangéliummal ellentétes viselkedés- és gondolkodásmódok, gazdasági, társadalmi struktúrák ellen.

- Az egyháznak élő Testként, közösségként kell megmutatkoznia, amely nem valamiféle "fölkttünk és rajtunk kívül álló struktúra", s nem is valamiféle ideig-óraíg érdeklődést keltő látványosság.

- Az egyháznak nem szabad önmagát tekintenie központnak. Hiszen az egyház Krisztus jele. Az egyház történelmi alakja, intézményei nem önmagukban álló célok. Természetesen az egyháznak történelmi jellege és látható intézményei is vannak, és kell is, hogy legyenek. Az intézmények azonban változhatnak, aktualizálódhatnak. Sok új intézmény jelenik meg napjaink egyházában: pasztorális tanácsok, új közösségek, lelkiségek. Az eddigieknél nagyobb mértékben vállalnak felelősséget a világiak.

- El kell ismernünk korlátainkat, hibáinkat, még bűneinket is, de ugyanakkor követeljük, hogy legyen jogunk mindenkinek hirdetni a Krisztus evangéliumát.

- A pusztán „sárdagasztó“ egyháznak nincs jövője. Az egyház jövőjét azok építik, akik hitük mély gyökereiből táplálkoznak. Megtért, életszentségre törekvő emberek közösségére van szükség.

4. A misszió felvállalásának személyes követelményei, velejárói:

- Megtérés, egyéni életszentségre törekvés. A hit ne csak valami hagyomány, kulturális örökség, ájtatos máz, az életem kisebb résztelüreteire kiterjedő szokásrendszer legyen, hanem valóban az egész életemet irányító belső meggyőződés, élő kapcsolat Istennel és belőle fakadó erkölcsi élet.

- Felismerése annak, hogy a hit nem magánügy, s a hit hirdetése mindenkinek feladata.

- Bátorság, fáradhatatlan buzgóság Isten és az evangelizálandó embertárs iránti szeretetből. Lelkesen merjünk személyes tanúságot tenni Istennel való élményeinkről!

- Személyes kapcsolatok teremtése és az emberek "kísérése" a hit felé vezető úton. Csak a személyes kapcsolatokra épülő, hosszabb evangelizáció lehet igazán hatékony.

- A társadalom és az egyház helyzetének megismerése, elfogadása, reális egyházkép, emberkép, az annak megfelelő evangelizációs módszerek felismerése, begyakorlása.

- A hitismeretek folyamatos bővítése, elegendő és korszerű tudás hitünkről.

- Együttműködés, igazi közösség ápolása az egyház pásztoraival és a keresztyén közösség tagjaival. Beleértve a sebek és problémák közös hordozását is.

- A katekumenekkel való közösség keresése és ápolása. Újdonságként, személyes meghívásként és ajándékként felismerni és elfogadni a hitet!

- Ószinte, szeretetteli párbeszéd a nem hívőkkel, keresőkkel, más vallásúakkal. Nem fejük felett elszálló tanítással, hanem az életükhöz kapcsolódóan hirdetni az Örömhírt!

**„Jaj nekem, ha nem hirdetem az evangéliumot!”
Tanúságtételre való készség és alkalmasság**

„Egy mai amerikai gyerek fohásza” – felolvasása.

1. A hit, a vallásosság nem magánügy.

- Ha a hitünk valóságos és élményszerű, akkor mindenképpen meg akarjuk azt osztani másokkal. Ha az üdvösség Krisztusban van, és nem másban, akkor mindenkinek szüksége van Krisztusra.
- A hit személyes ügy, de nem magánügy. Ha mindenkire ráhagyunk mindent, akkor nem teljesítjük felelősségünket embertársaink iránt.

2. A hit hirdetése mindenkinek feladata.

- Az evangélium továbbadása nemcsak kiválasztott és különlegesen kiképzett kis csoport (pl. papok, szerzetesek) hivatása. A kereszténység elsősorban élet Krisztusban. Ahol ez valóságos, ott óhatatlanul szét kell áradnia.
- Minden munkakörben, élethelyzetben, minden életkorban és szituációban lehet Jézust hirdetni. Nyilván nem egyforma módszerekkel és intenzitással. Az evangelizációnak rengeteg módja van – a legtöbb spontán fakad fel.

3. Bátorság és fáradhatatlan buzgóság.

- Ezt követeli meg az Isten és a felebarát iránti szeretet.
- Le kell gyűrnünk tartózkodásunkat, gyávaságunkat, kisebbségi helyzetünkből adódó óvatosságunkat. Higgyük el, lesznek „vevők” a hitünk értékeire, s a kigúnyolással, meg nem értéssel meg nem veszítünk semmit. „Aki szégyell engem és tanításomat az emberek előtt, azt én is szégyellni fogom Mennyei Atyám előtt. Aki megvall engem .., azt én is megvallom Mennyei Atyám előtt.”
- A nehéz helyzet, amiben vagyunk – óriási ellenszélben és nagy közömbösség közepette kell dolgoznunk – nem csodálkozhatunk a kudarcokon. Fáradhatatlan buzgóság, mindig újra kezdés, hosszú távú próbálkozás szükséges.

4. Személyes tanúságtétel – önmagunk tapasztalataiból kiindulva.

- Merjünk beszélni a saját hitünkről, keresztény életünkről, Istennel való kapcsolatunkról, tapasztalatainkról.
- Ne riadjunk vissza attól, hogy mi sem vagyunk tökéletesek, hogy a keresztény élet nem minden területén tudunk teljesen hitelesek lenni. Elsősorban abban és úgy tegyünk tanúságot, amiben és ahogyan követni tudjuk Krisztust. Ne titkoljuk el azonban a hibáinkat, bűneinket sem, de ezeket mindig bűnként valljuk meg és tegyünk tanúságot a bűnbánatról és Isten irgalmáról.

Élő és vonzó keresztény közösség

Történet: A tűz és a fahasábok: „Olykor elég egy napsugár.” 14-15.o.

1. Az egyház lényegileg közösség.

- Az egyház önmeghatározása a II. Vatikáni Zsinaton: „Szentsége, azaz jele és eszköze az egész emberi nem egységének.” Jézus imája az egységért az Utolsó Vacsorán (Jn. 17.). Az első keresztények élete (Apcsel. 4, 32-37.)

- Az új évezred egyházának a legnagyobb szüksége továbbra is a közösségi szeretet (agapé) megélésére lesz. Ez a legnagyobb lehetősége is. A közösség otthonává és iskolájává kell tenni az egyházat.

- A közösség: nem tömeg, nem szervezet. Olyan emberekből álló gyülekezet, akik szabad, személyes szeretettel ragaszkodnak egymáshoz, akik közös célokat határoznak meg és követnek, de nem csupán a célok tartják össze őket. Mindenki a maga egyéniségét, saját képességeit vetheti latba a célok elérése érdekében.

- A keresztény közösség jellemzői: közös imádság, istenkeresés, szentségi élet, segítség a hétköznapiakban, önzetlen szolgálatkészség egymás iránt, apostolkodás, missziós tevékenység a világ felé, a karitás közös megélése. Más jellemzők, egy teljesen világi közösség jellemzői is jelen lehetnek, de a fentebb felsoroltak nem hiányozhatnak. Befogadó közösség révén nem elvárás mindjárt mindenkitől a keresztény közösségi élet, de a többségnek, a húzó embereknek ilyeneknek kell lenniük. A közösségben nem mindenkivel „kell” baráti viszonyban lennünk.

2. A hit közösségi megélésének előnyei és akadályai:

előnyök:

- A „közösségek közösségeként” működő plébánia ma már nemcsak egy alternatíva, hanem az egyetlen reális lehetőség a helyi egyház élő működésére. (Közösség nélkül nem teljes értékű a keresztény élet.)
 - Isten igazi ismeretére eljutni szükséges a kellő tudás és azok az istentapasztalatok, amelyek másoktól is jönnek.
 - A közösség lendítő ereje és „kontrollja” szükséges az egyéni imaélet és a szentségi élet elmélyítéséhez és szinten tartásához.
 - A keresztény erkölcsi életesmény megélése egyedül lehetetlen, főleg ma, amikor annyira „szembe kell úszni az árral”.
 - Sok gyakorlati, mindennapi problémát is segít megoldani a közösség.
- Csak közösség mutathat fel missziós, apostoli erőt.

akadályok:

- Túlterheltség, az egyéni és közösségi élet szétdaraboltsága.

- Az alapvető emberi közösségek válsága, individualizálódás.
- Önzés, anyagiás, gyakorlatilag hitetlen gondolkodás és életmód az egyházhoz félig-meddig tartozók soraiban is.
- Ellentétek és különböző igények, másság a keresztény közösségeken belül. Esetleg túlzott elvárások az ilyen közösségekkel szemben.
- Nem megfelelő vezetés, papi hozzáállás, betokosodott helytelen szemléletek.

3. A plébániai közösség megteremtésének lépései

- Első cél: Krisztus szeretetparancsának megvalósítása. A plébánia nem terület, struktúra vagy épület, hanem Isten családja, testvéri szeretetközösség.
- Jó, őszinte kapcsolat elsősorban a plébánia felelős személyei között. Az elkerülhetetlen súrlódásoktól nem szabad megijedni, de azokat elkendőzni sem, hanem megbeszélve megoldani.
- Alapfeltétel a Krisztusnak mind teljesebben átadott élet (szentségre törekvés). A közösség ebben segít, de a közösséget is ilyen emberek éltetik igazán.
- A plébániai közösség élő tagjainak legfontosabb termőtalaja maga a közösség. Gyermekkortól kezdve nevelni kell a közösségi lelkületre. Nem pusztán a „Jól érezzük magunkat” értelemben. Már két-három ember elkezdheti a közösséget.
- Második cél: testvéri vezetés az autokratikus egyszemélyi vezetés vagy a demokrácia helyett. Az egyház nem autokrácia és nem is demokrácia. Testvéri egység szükséges az egyház vezetőivel.
- A feladatok megosztásának fontossága. Munkatársakat kinevelni az együttműködésre és a társas vezetésre. Ne csak „kapni” akarjak a közösségben, hanem adni is. Ne csak külső szemlélő, hanem valóban „élő kő” legyek.

Hogyan induljunk? „Élő csak élőből származik.”

- Ha közösséget akarok, nekem magamnak kell közösségépítővé válnom.
- Tanulj meg nézni! Befogadni a másikat szemeddel, szíveddel.
- Tanulj meg hallgatni! Amit kimond és amit mondani szeretne.
- Dicsérj! Még akkor is, ha utána helyreigazítanod kell.
- Szülj meg embereket Istennek! Szívemben, imámban hordani testvéreimet.
- Első helyen legyenek a legkisebbek!
- A kereszt, az áldozat fontossága. Felvállalni a megszületés nehézségeit, az emberi fájdalmakat, a lemondásokat, az áldozatokat!